

FISK FRA ARKTIS GIR VERDEN MAT

Arktis er i et globalt perspektiv en viktig matregion. Det fiskes mellom 4 og 6 millioner tonn fisk fra Arktis hvert år. Det utgjør fiskeforbruket til 300 millioner mennesker. Oljeressursene i Arktis er vel kjent, men få kjenner til de arktiske samfunns rolle i å ivareta denne enorme matressursen. Samtidig vil overfiske fortsette å ødelegge fiskeressurser i de fleste havområder, og det er sannsynlig at presset på fisken i Arktis vil øke.

Fisk som viktig proteinkilde og helsebringende mat

Fisk og fiskeriprodukter er en viktig kilde til protein, og utgjør en sjettedel av all verdens inntak av dyreprotein og 6,5 prosent av all protein. 1 milliard mennesker som primært lever i utviklingsland er avhengige av fisk som sin hovedkilde til protein.

På verdensbasis er det mangel på sjømat, og både verdens helseorganisasjon og norske helsemyndigheter anbefaler økt inntak av sjømat av hensyn til folkehelsen. Fisk er næringsrikt og et verdifullt supplement til kosthold som mangler viktige mineraler og vitaminer. Fisk og fiskeriprodukter er også en viktig kilde til omega-3 fettsyrer og vitamin D, som kroppen ikke kan produsere selv. Fisk forebygger hjerte-og karsykdommer og andre livsstilssykdommer.

Fiskeri i Arktis

Det er to store fangstområder i Arktis; Det nordlige Atlanterhavet med de store bestandene i Norskehavet og Barentshavet, samt Beringhavet, som deles mellom USA og Russland.

Som tabellen på neste side viser er anslagene for fangst i det arktiske hav mangelfulle. I tillegg til de større kommersielle fiskeriene har lokal fangst langt større betydning i Arktis enn man har antatt. Nyere forskning viser at urfolks fangst i Arktis har vært 75 ganger mer enn det som var rapportert av FNs matorganisasjon de siste 60 årene fordi omfanget av urfolkenes fiske ikke har vært del av nasjonal statistikk.

Oversikt over fangst i arktiske områder

Område	Fangst 2008	Fangst 2009	Fangst 2010	Fangst 2011/a
Beringhavet øst og Aleutene	1 860 286	1 545 586	1 337 596	1 335 200
Beringhavet vest (Russisk side)	N/A	N/A	N/A	N/A
FAO Fiskeriområde 18	480	0	588	N/A
Nordvestlige Atlanterhav (NAFO 0,1, 2GHJ)	217 001	244 522	256 283	255 940
Nordøstlige Atlanterhav (ICES I, IIb, IIa, XIVa, VA, XIVb, Vb1, Vb2)	4 028 680	3 862 457	2 195 163	2 261 084
Sum	6 160 447	5 652 565	3 789 630	3 872 224

Alle tall i tonn a)Data til og med 5. november 2011

Fiskeri i en global kontekst

I 2011 ble det fisket 90 millioner tonn fisk på verdensbasis. Verden har en befolkning på litt over 7 milliarder mennesker, og vi spiser i snitt nesten 13 kilo villganget fisk hver i året. Og etterspørselen etter dyreprotein og sjømat øker. Arktiske havområder dekker fiskebehovet til 300 millioner mennesker hvert år.

FNs matvareorganisasjon anslår at fiskekonsumet per person vil øke med 3 prosent fram til år 2021. Fiskekonsumet er anslått til å øke på alle kontinenter, med unntak av Afrika, hvor befolkningen vokser mer enn tilbudet. Med økende verdensbefolkning og økende behov for fisk blir Arktis som fiskeriregion stadig viktigere. I tillegg har fiskeriene stor betydning for arktisk økonomi og sysselsetting - for kultur og bosetting. Til tross for dette får fiskeriene svært liten oppmerksomhet i arktiske organer.

Klimaendringene gjør internasjonalt engasjement enda viktigere. Vi ser at biologien i nord forandrer seg, fisken får nye vandringsmønstre og trenger ny og bedre forvaltning. Det er derfor avgjørende at fiskeri får vid politisk oppmerksomhet i alle arktiske fora.

Kart: Hugo Ahlenius, UNEP/GRID-Arendal

Naturvernforbundet anbefaler

- At fiskeriene gis økt fokus i norsk nordområdepolitikk
- At fiskerier inkluderes i Barentssamarbeidet
- At Arktisk Råd oppretter en ekspertgruppe for fiskerier
- At petroleumsnæringen må vike for fiskeri i konfliktområder

Kilder

- Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP) definisjon inkluderer Nordøst-Atlanteren (Barentshavet, Norskehavet og farvann rundt Island, Grønland og Færøyene), Nordvest-Atlanteren (Vest-Grønland og Labradorhavet), Hudsonbukta, Nordlige Stillehav/Beringhavet nord for Aleutøyene, samt det sentrale Arktiske hav.
- Arctic Resource Development: Risks and Responsible Management ONS SUMMIT 2012

- The State of World fisheries and aquaculture, <http://www.fao.org/docrep/016/i2727e/i2727e01.pdf>
- http://www.dfo-mpo.gc.ca/international/media/bk_food-eng.htm
- <http://www.sciencedaily.com/releases/2011/02/110204091239.htm>
- The State of world fisheries and aquaculture 2012, <http://www.fao.org/docrep/016/i2727e/i2727e.pdf>
- http://www.dfo-mpo.gc.ca/international/media/bk_food-eng.htm

NATURVERNFORBUNDET

Mer info: Generalsekretær Maren Esmark 97 18 33 79, rådgiver Aase Refsnes 92 01 84 04